

СЕКЦІЯ 13

ФІЛОСОФСЬКО-ГУМАНІТАРНІ ПРОБЛЕМИ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ПРОТИРІЧЧЯ ГЕНДЕРНИХ СОЦІАЛЬНИХ РОЛЕЙ ПІД ЧАС ГУМАНІТАРНИХ КРИЗ

Борюшкіна О.В., доцент, к.соц.н.; Борюшкін А.О., здобувач
(ДБТУ, м. Харків, Україна)

This article is devoted to the problems of interaction between women's gender family roles. The contradiction between the need to intensify women's activities in business and family responsibilities is becoming an urgent problem for many Ukrainian families that requires scientific understanding.

Українська сім'я, як первинний осередок суспільства, найважливіший соціальний інститут, стикається сьогодні з безліччю проблем, які можна поділити на інституціональні, внутрішньосімейні, фонові тощо. На даний час ми не можемо казати про повне розв'язання, з урахуванням високого ступеня нестабільності сучасного українського соціуму, економічного занепаду після пандемії Covid-19 і повномасштабного вторгнення Росії. Проте слід прагнути до пом'якшення гостроти сімейних проблем, нівелювання їхніх негативних наслідків, оскільки саме сім'я, будучи найважливішим агентом соціалізації, сприяє становленню, дозріванню повноцінної особистості як активного суб'єкта соціальної взаємодії.

Становище сім'ї, рівень її благополуччя і стабільності є найважливішими соціальними індикаторами, що визначають життєстійкість нації, суспільства і держави. Кризовий стан соціально-економічної сфери, загострення політичних суперечностей справляють істотний вплив на якість життя всіх громадян, і насамперед жінок, які мають малолітніх дітей і дітей-інвалідів. В умовах кризи загострюється конфлікт між соціальними ролями жінок. Відмова жінки від роботи на користь сім'ї істотно знижують сукупний сімейний дохід. Водночас висока її зайнятість у суспільному виробництві стає одним з основних чинників зниження народжуваності.

У період гуманітарних криз українська сім'я перебуває у стані постійної загрози опинитися в злиднях. У намаганнях віддалитися від межі бідності, до активної трудової діяльності долучаються обоє з подружжя на рівних. Однак, з урахуванням все ще панівного в нашому суспільстві традиціоналізму щодо поділу сімейних обов'язків, як правило, саме жінка опиняється в становищі набагато більш скрутному, ніж чоловік. Суперечність між необхідністю активізації діяльності жінки в бізнесі та сімейними обов'язками стає актуальною проблемою для багатьох українських сімей, яка потребує наукового осмислення. У розв'язанні цієї проблеми, безумовно, велика роль продуманої сімейної політики держави. Але не менш важливою тут є роль науки і, зокрема, - соціології.

На наш погляд, соціологи володіють усім необхідним: методологією і методами, за допомогою яких можна виміряти проблему, оцінити ступінь гостроти суперечності, висунути припущення щодо причин її виникнення та, на цій основі, вийти з пропозиціями щодо її розв'язання.